

Two or Three Things I Know about Her . . . ¹

Indeterminacy might be
to allow oneself to be surprised
Indeterminacy might be
the suspension of certainty
Indeterminacy might be
the capacity to listen
Indeterminacy might be
the capacity to react
Indeterminacy might be
the capacity to be available
Indeterminacy might be
the capacity to interpret
Indeterminacy might be
the capacity to try
Indeterminacy might be
the capacity to adapt
Indeterminacy might be
the capacity to be wrong and to do
something about it
Indeterminacy is a capacity

'The role of life is to introduce indeterminacy
into matter'

Henri Bergson, Creative Evolution, 1907

On the Material

Saint-Jean-en-Royans. Drôme. France. A small commune of 3,000 people nestled strategically at the foot of the Vercors mountains amid a very emphatically present natural environment, Saint-Jean-en-Royans lives on its tourism and agriculture and boasts a significant – though now abandoned – industrial past (in textiles and woodworking). In 2009 the Parc Naturel Régional du Vercors, the regional nature reserve, joined forces with De l'aire,² a creative group specializing in public-participation projects, and La Halle, a contemporary arts and media centre based in nearby Pont-en-Royans,³ to formulate an alternative study of the public spaces in Saint-Jean. They turned to the Exyzt collective,⁴ which proposed 'Sur la

¹ Jean-Luc Godard, Deux ou trois choses que je sais d'elle . . ., 1967.

² 'A structure for the creation and mediation of participatory and creative local planning projects'. Contact: Elisa Dumay. <http://www.delaire.eu/>.

³ Contact: Sandrine Martinet. <http://www.lahalle.org/art/index.html>.

⁴ A collective of architects, builders, graphic designers and artists, founded in 2003 by five architecture graduates of ENSA Paris-La Villette. <http://www.exyzt.org/>.

⁵ Parc Naturel Régional du Vercors. Contact: Armelle Bouquet. http://parc-du-vercors.fr/fr_FR/vivre-et-sejourner-2122/culture-d-ici-culture-d-ailleurs-1135/sur-la-place-publique-1152.html.

Twee of drie dingen die ik van haar weet...¹

Onbepaaldheid zou kunnen betekenen
zich laten verrassen
Onbepaaldheid zou kunnen betekenen
zekerheden uitstellen
Onbepaaldheid zou kunnen betekenen
het vermogen om te luisteren
Onbepaaldheid zou kunnen betekenen
het vermogen om te reageren
Onbepaaldheid zou kunnen betekenen
het vermogen om beschikbaar te zijn
Onbepaaldheid zou kunnen betekenen
het vermogen om te interpreteren
Onbepaaldheid zou kunnen betekenen
het vermogen om te proberen
Onbepaaldheid zou kunnen betekenen
het vermogen om zich aan te passen
Onbepaaldheid zou kunnen betekenen
het vermogen om zich te vergissen en er iets
aan te doen
Onbepaaldheid is een vermogen

'De rol van het leven bestaat erin onbepaaldheid
in de materie te brengen'

Henri Bergson, L'évolution créatrice, 1907

Over de materie

Saint-Jean-en-Royans. Drôme. Frankrijk. Een kleine gemeente van 3.000 inwoners, strategisch genesteld aan de voet van de bergen van de Vercors, midden in opvallend aanwezige natuur. Saint-Jean-en-Royans leeft van het toerisme en de landbouw, en kan terugkijken op een rijk, maar in verval geraakt industrieel verleden (textiel, hout). In 2009 verenigden het Parc Naturel Régional du Vercors, de vereniging De l'aire² en La Halle de Pont-en-Royans³ zich om een alternatief onderzoek naar het publieke domein van Saint-Jean te definiëren. Ze klopten aan bij het collectief Exyzt,⁴ dat voorstelde onderzoek te doen in de vorm van concrete acties binnen het grondgebied van de gemeente: de actiestudie (l'étude-action) 'Sur la place publique'.⁵ Het gaat

¹ Jean-Luc Godard, Deux ou trois choses que je sais d'elle..., 1967.

² Een vereniging die bemiddelt bij en vormgeeft aan een participatieve en creatieve ruimtelijke ordening. Elisa Dumay, <http://www.delaire.eu/>.

³ Plek voor hedendaagse kunst in Pont-en-Royans. Sandrine Martinet, <http://www.lahalle.org/art/index.html>.

⁴ Collectief van architecten, constructeurs, grafici en kunstenaars; opgericht door vijf architecten, afgestudeerd aan ENSA Paris-La Villette in 2003; <http://www.exyzt.org/>.

⁵ Parc Naturel Régional du Vercors. Armelle Bouquet. http://parc-du-vercors.fr/fr_FR/vivre-et-sejourner-2122/culture-d-ici-culture-d-ailleurs-1135/sur-la-place-publique-1152.html.

place publique¹⁵ a study taking the form of concrete actions within the territory of the commune. An alternative approach to the design of public space in this commune, based on concrete and unconventional actions in the everyday environment, calls for empiricism, adaptation, change. Hence, the action study in Saint-Jean-en-Royans took shape in a series of micro-actions, a prefiguration through action. Like a row of falling dominos, one action triggers another. Sometimes by taking over the public space temporarily, using diversion, in order to create something out of the norm, to generate a situation, to regenerate existing conditions. Sometimes by a period of transplantation: using local events, local energies to create synergy. Sometimes through communication during the periods between actions. Ultimately, the action-studies result in a process, in an apparatus to be put in place; not a project to be completed.

Like theatre work, an action study is a period of rehearsal, of tests, of try-outs. The proposals are not finalized. They are suspended, awaiting appropriation, validity in terms of the uses proposed. One result of this study might be to serve as a tangible tool for the elaboration of a policy for urban development. Another might be to provide conditions for actions, and therefore for appropriation, to local residents. It might also be about creating synergies among citizens, civic groups, local actors, and thereby conditions for dialogue. This study

hier om een alternatieve benadering van de inrichting van het publieke domein van deze gemeente; een aanpak die te werk gaat met concrete en ongewone acties in de dagelijkse leefomgeving en zo empirisme, aanpassing, verandering oproept.

De actiestudie in Saint-Jean-en-Royans krijgt concreet vorm via een reeks micro-acties, een prefiguratie door actie. Net als een dominospel lokt de ene actie de andere uit. Ofwel door zich tijdelijk van de openbare ruimte meester te maken, afleidingen te bieden, om zo het ongewone te creëren, een situatie te genereren, condities te vernieuwen. Ofwel door enting: gebruik maken van plaatselijke evenementen, plaatselijke energie om een synergie te creëren. Ofwel door communicatie tijdens de momenten dat er geen actie is. Kortom, de actiestudie is een proces, een toestand die geïnstalleerd moet worden, niet een te realiseren project.

Net als op het toneel betekent de actiestudie een periode van repetities, tests, proeven. De voorstellen zijn niet afgerond. Ze blijven in zekere zin open, in afwachting van toeëigening, de bruikbaarheid van wat voorgesteld wordt. Een resultaat van deze studie is dat ze dienst kan doen als tastbaar instrument voor de uitwerking van stedelijk ontwikkelingsbeleid. Maar ze biedt ook voorwaarden voor actie en dus toeëigening door bewoners. Het gaat eveneens om het creëren van synergieën tussen burgers, verenigingen en actoren binnen een bepaald grondgebied en om het scheppen van voorwaarden voor dialoog. Dit project, een onderzoek via de activering van publieke ruimten, ging in oktober 2009 van start en kwam tot stand

Saint-Jean-en-Royans. The Exyzt collective initiates events in order to re-identify public space by collecting ideas and projects from local residents/Het collectief Exyzt verzamelt actief ideeën en projecten van de bewoners, met als doel een herdefinitie van de publieke ruimte

project through activations of the public space got underway in October 2009 and was made possible through the cooperation of the village's technical services department, as well as numerous civic groups, structures, volunteers and artisans from the local area.

On the Communal

Besides the opportunity to form local associations during the actions, we were able to re-interpret the specifications of the commission by combining the different teams who worked on the study. Bringing together different entities allowed us to build participation, to create tools for getting involved in the elaboration of urbanity.

For us, this constellation of convergent, though relatively heterogeneous, approaches vouchsafed common sense, a sense of the communal. Participation is made possible, but not guaranteed, by action. A painstaking preparation on the ground bodes well for potential participation. The model of the exhibition⁶ allowed us to communicate, to exchange, to present the work underway as well as the framework of references in the form of questions and collab-

dankzij samenwerking met de technische diensten van het dorp, verschillende verenigingen, organisaties, vrijwilligers en ambachtslui uit het kanton.

Over het gemeenschappelijke

Naast de lokale associatiemogelijkheden tijdens de acties zelf, konden we de opdrachtgegevens herinterpreteren dankzij de bundeling van verschillende teams die werken aan dit onderzoek. Door deze verschillende eenheden samen te voegen, kon een samenwerkingsverband ontstaan, een instrument om bij te dragen aan de uitwerking van stedelijkheid.

Deze constellatie van convergerende, maar vrij heteroclytische benaderingen stond voor ons garant voor burgerzin, gezond verstand. De actie maakt immers deelname mogelijk, maar garandeert ze niet. Een geduldige voorbereiding van het terrein kan al iets meer zeggen over mogelijke deelname. Aan de hand van een tentoonstelling konden we communiceren, ideeën uitwisselen met de lokale bevolking. We konden onze aanpak en de referentieschema's presenteren in de vorm van vragenlijsten en een oproep om samen te werken.⁶

6

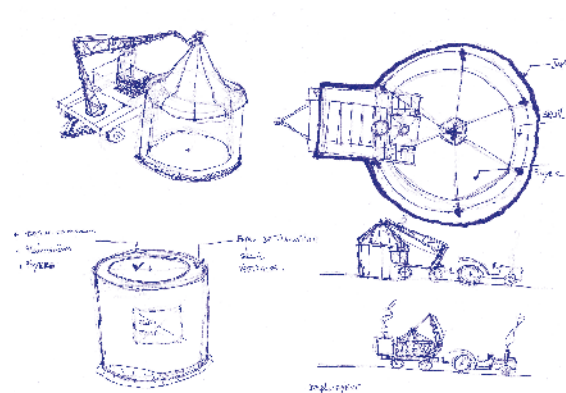
'Vers une architecture engagée', exhibition about the project carried in Saint-Jean-en-Royans, from 10 / 09 / 2009 to 09 / 12 / 2009, La Halle Lieu

d'art contemporain, Pont-en-Royans. <http://www.lahalle.org/le-lieu-dart/expositions-precedentes/2009/collectif-exyzt>.

6

'Vers une architecture engagée', tentoonstelling over het project in Saint-Jean-en-Royans, van 10 september 2009 tot 9 december 2009,

La Halle-Lieu d'art contemporain, Pont-en-Royans, <http://www.lahalle.org/le-lieu-dart/expositions-precedentes/2009/collectif-exyzt>.

'Chaud Devant': A tool for the exploration of the urban context of Saint-Jean-en-Royans. It lets unexpected situations happen and questions the public space and its uses/Een instrument voor de verkenning van de stedelijke context van Saint-Jean-en-Royans. Het ontketent onverwachte situaties en bevraagt het gebruik van de publieke ruimte

orative efforts. As a collective with diverse skills, and by coming up with new approaches

Exyzt lets us deal both with the construction of our own projects, the elaboration of modes of living, and with the provocation of uses in the public space. We concentrate our efforts in putting into action unusual events or urban installations in order to generate reflection. By joining forces with a cultural mediation project,⁷ we were able to centre our own endeavour on encounter and construction with the inhabitants and users of the area. The idea was never merely to occupy a site or to organize events, but rather to reveal uses in sites whose potential was no longer recognized. In addition we got involved in the issues facing the area through conferences, and meetings with the various actors in the region (the municipal teams of neighbouring communes, historians, geographers, sociologists).⁸ The mix of scales in the reception of the project and the diversity of the proposals were made possible by the heteronomy of the approaches. The notion of the collective, driven by a desire for communal participation, generated a complicity of resources, of actions, of reflections.

On the Harvest

In order to get to grips with the potential, both human and spatial, of the area, we proposed an initial intervention⁹ in the public space. 'Chaud Devant' (from the restaurant

Exyzt is een collectief met een gevarieerde knowhow, dat door vernieuwende benaderingen kan omgaan met zowel bouwen, *art de vivre* als het gebruik van de publieke ruimte. Door de implementatie van ongewone evenementen of stedelijke installaties kunnen we reflectie creëren. Gecombineerd met een aanpak van culturele bemiddeling, konden we de opzet van het project in samenwerking met de bewoners en de gebruikers van het territorium centraal stellen in onze werkwijze.⁷ Het gaat in elk geval niet om een bezetting van het grondgebied of de begeleiding van evenementen; wel willen we de gebruiksmogelijkheden laten zien op plaatsen, waarvan het potentieel niet meer duidelijk was. Bovendien raakten we betrokken bij de problematiek van het territorium via lezingen en ontmoetingen met de verschillende actoren van de streek (gemeentelijke afdelingen van andere gemeenten, historici, geografen, sociologen).⁸ De mix van niveaus waarop het project werd onthaald en de diversiteit van de voorstellen, werden mogelijk gemaakt door de heteronome aanpak. De notie van het collectieve, gedreven door een wil om zaken gemeenschappelijk aan te pakken, leidt soms tot een complexiteit van middelen, acties en reflecties.

Over de oogst

Een eerste interventie in de publieke ruimte was 'Chaud Devant', een mobiele oven gebouwd met ter plaatse verzamelde materialen.⁹ Het project

'Chaud Devant' #1: Roasted chestnuts on Saint-Jean's public square / Gebakken kastanjes op het plein van Saint-Jean

'Chaud Devant' #2 and #3: Optimized into a bread-baking oven, it brings us all together in front of the Jeanne d'Arc School for a 'sandwiches for recess' event / Ontwikkeling tot bakkersoven. De oven verzamelt iedereen voor de Jeanne d'Arc school voor een actie 'boterhammen tijdens speeltijd'

kitchen expression meaning 'hot stuff coming through'), a mobile oven built out of materials collected locally, was born of this principle of indeterminacy. This period of collection, or harvest, allowed us not only to create a synergy and a community of actions, but also to inform the residents about the objective and the course of our study. This intervention became a means of exchange and knowledge acquisition.

The local people were at times circumspect, even recalcitrant, at seeing so-called architects pulling a cart and baking bread, but once assembled on the Place de la Fontaine, we heated up the fountain's water in our make-shift oven and offered warm lavender-scented foot baths. Suddenly the fountain and the space around it were liberated from their picture-book aspect and became a potential, a place.

'Chaud Devant' served as a dual instrument. An instrument to read the area – knowledge acquisition for us and a renewed perspective for the residents – and an instrument to write – offering new potentials to us and actions to the citizens. A harvest of know-how, of materials, of words made it possible to gener-

ontstond uit dit principe van onbepaaldheid, en was voor ons een manier om kennis te maken met het potentieel van het territorium – zowel ruimtelijk als menselijk. Dit oogstmoment zorgde voor een synergie en een – door de bevolking – gedragen project, maar het liet ons ook toe de inwoners te informeren over de bedoeling en het verloop van ons onderzoek. De bevolking was soms terughoudend of zelfs opstandig tegenover de zogenaamde architecten, die een kar voorttrokken of brood baken, maar op de place de la Fontaine verwarmden we hun water in onze geknutselde oven en boden we hen een warm voetenbad met lavendel aan. Plotseling ontsnapten de fontein en de ruimte daaromheen aan hun imago van oude ansichtkaart en werden ze een potentieel, een plek.

'Chaud Devant' was een dubbel instrument. Een instrument om het territorium te lezen – voor ons een manier om kennis op te doen; voor de bewoners een vernieuwde blik op hun territorium – en te (be)schrijven – nieuwe mogelijkheden voor ons en acties voor de burger. Door het verzamelen van knowhow, materiaal en woorden konden we een (fysiek, intellectueel) engagement en een beschikbaarheid voor het

7

De l'aire. Contact: Elisa Dumay. <http://www.delaire.eu/coordination-de-projets/sur-la-place-publique-vercors>.

8

Parc Naturel Régional du Vercors, op. cit. (note 5).

9

We did not yet know the number of stages in the mission, nor its end.

7

De l'aire. Elisa Dumay, <http://www.delaire.eu/coordination-de-projets/sur-la-place-publique-vercors>.

8

Parc Naturel Régional du Vercors, op. cit. (noot 5).

9

We kenden noch het aantal fasen noch het einde van de missie.

ate engagement (physical and intellectual) and openness toward the study. This idea of the harvest marked our entire study and made it possible for everyone's roles to evolve.

On the Specular

What about the difficulty, for a municipal team, to justify a project to their fellow citizens when they do not know its final outcome? In order to escape the limitations imposed by an image, a process takes part in the slow elaboration of an architectural or urban design project. Ipso facto, this implies a temporality, translated into a duration (it is composed of stages) but also into events (it is constructed in the moment, here and now).

How can we explain the process, without showing what it is going to be, since we do not know what that is? It was essential to set up a steering committee, which made it possible to construct a communal culture, to identify partners and a synergy among the various actors through a pooling of resources. Working with indeterminacy is based on trust among the different actors.

Initially disconcerted by the lack of a final image, the steering committee eventually derived great pleasure in uncovering, together, the next stages based on the riddles of each preceding intervention. The unexpected developments sometimes linked to over-excitement would generate an emulation that was pro-

onderzoek tweegbrengen. De notie 'oogsten' bakende ons hele onderzoek af, waardoor de rol van iedereen in het project kon groeien.

Over het speculatieve

Hoe om te springen met het probleem, waar het gemeenteteam voor stond, om een pleidooi te houden voor een project waarvan het slot onbekend was? Om te kunnen ontsnappen aan de strakke beperkingen van het beeld, werken we met een proces dat een architecturaal of stedelijk project op een trage manier uitwerkt. Ipso facto impliceert dat een temporaliteit, die vertaald wordt in een duur (bestaande uit fasen), maar ook in evenementen (geproduceerd in het hier en nu). Hoe leg je het verloop van het project uit, zonder te laten zien wat het zal worden, aangezien we dat zelf nog niet weten? De samenstelling van een stuurgroep bleek hier essentieel. Daarmee kon een gemeenschappelijke cultuur worden ontwikkeld en konden de partners geïdentificeerd worden, maar kon er ook een synergie ontstaan tussen de verschillende actoren, door het samenbrengen van middelen. Werken met onbepaaldheid is gebaseerd op vertrouwen tussen de verschillende actoren. De stuurgroep was in het begin wat onzeker door het ontbreken van een eindbeeld, maar had vervolgens zelfs plezier in het samen ontdekken van de volgende stappen, gebaseerd op de raadsels van de vorige interventie. De nieuwe wendingen, die soms gepaard gingen met flink wat opwinding, leidden tot een productieve

'Chaud Devant' is modified before every event in order to create unexpected situations in this village of 3000 inhabitants. Installation of a hot-water reservoir
'Chaud Devant' wordt voor elke actie aangepast om onverwachte situaties mogelijk te maken in dit dorp van 3.000 inwoners. Installatie van een warmwaterreservoir

ductive for the explorations undertaken. There has to be a time when operations are made possible.

Indeterminacy in this type of project is centred on adaptability and capacity. Each stage defines the following one: the constraints, the partners, the sites and the modes of action. Indeterminacy allows us to make decisions about what we do not know and about how to comprehend it. Once we move on to action, it becomes necessary to quantify and qualify. During the development process, however, every possibility of evolution is guaranteed.

On Setting Up

Wanting to create a public space for the winter, we had hoped to take over a large building in the centre of the village.¹⁰ Compelled to adapt to the impossibility of occupying this space,¹¹ we were forced to take over another site based on the programme planned initially. A block of flats due for imminent demolition and there-

10

This building had served as our workshop during the construction of 'Chaud Devant'.

11

As it is managed by a different political and administrative entity, the Communauté de communes du Pays du Royans, rather than by the town hall, we witnessed the

laying bare of the tense and ambiguous relations between these two territorial administrations. In addition to this, an inadequate understanding on our part of the administrative intricacies involved made it impossible for us to occupy this site.

rivaliteit voor de verkenningen. Maar er moet ook een moment zijn, waarop de operaties mogelijk gemaakt worden.

De onbepaaldheid in dit type project draait rond aanpasbaarheid en capaciteit. Elke fase bepaalt de volgende: de beperkingen, de partners, de plekken en de actievoorwaarden. Door de onbepaaldheid kunnen we ons uitspreken over wat we niet kennen en over de manier om het te begrijpen. Bij de overgang tot actie wordt kwantificeren en kwalificeren noodzakelijk, maar tijdens de uitvoering zijn alle evolutiemogelijkheden gegarandeerd.

Over het creëren van een situatie

Omdat we een openbare ruimte voor de winter wilden maken, een publieke plek, wilden we een groot gebouw in het centrum van het dorp in bezit nemen.¹⁰ Omdat het niet lukte op die ruimte beslag te leggen, moesten we ons aanpassen en een ander territorium kiezen op basis van het oorspronkelijk geplande programma.¹¹ Een

10

We gebruikten dit gebouw als atelier tijdens de bouw van 'Chaud Devant'.

11

Het gebouw wordt beheerd door een andere politieke en administratieve eenheid, de gemeenschap van gemeenten van Pays du Royans, en niet de gemeente zelf. We werden

geconfronteerd met de gespannen en ambigue verhouding tussen deze twee beheersentiteiten tijdens het project. Een slechte aanpak van de administratieve doolhof waarin we verzeild waren, liet niet toe dat we in deze plek investeerden.

'Chaud Devant' #4, grafted onto the fountain on the public square in front of the church, invites the locals to meet around a warm foot bath

'Chaud Devant' #4 ent zich op de fontein op het kerkplein en nodigt de bewoners uit met elkaar kennis te maken rond een voetbad

fore available offered substantial freedom of action. This turn of events ultimately allowed us to legitimately take over this exceptional situation. For this moment of mutation represents a potential for us, but to the local population it is primarily a source of trauma. Imagining the future using what exists, envisioning the evolution of the site thanks to what constitutes it, and elaborating new uses in this territory in concert with the local inhabitants (from the neighbourhood and elsewhere) would generate a new dynamic, the sense of disappearance making way for the sense of apparition. From this fact alone, we were freed of the weight of the political, from the weight of the justification of a demolition. From the customizing of vacant apartments into public spaces (reading rooms, literacy classes, games) to the temporary restructuring of the esplanade, we opened this paroled block to appropriation. With the help of the residents we proposed a workshop for building individual furniture, a common area and a small terrace-solarium. Construction work, shared meals, evening parties, concerts and football matches would give resonance to this new site.

Finding the means to plan a project, to realize the potential of a demolition and to put together a deconstruction project takes time. When there is time there is indeterminacy. Indeterminacy needs room to exist, whereas determinacy leads from one point to the next, in a straight line.

bouwblok, dat binnenkort gesloopt zou worden en daardoor beschikbaar was, liet een grote activiteitsvrijheid toe. Door deze zijspoon konden we uiteindelijk deze uitzonderlijke plek legitiem in beslag nemen. Dit mutatiemoment vormt voor ons een potentieel, maar voor de bevolking is het in de eerste plaats een trauma. Door de toekomst te bedenken met wat bestaat, door je de wording van een plek voor te stellen dankzij wat ze ooit was, door samen met de bevolking (uit de buurt en van elders) nieuwe gebruiken in dit territorium uit te werken, ontstond een nieuwe dynamiek. Het gevoel van verdwijning maakte plaats voor dat van verschijning. We ontsnapten hierdoor aan het gewicht van de politiek, de rechtvaardiging van een afbraak. We reageren op de situatie door gebruik te maken van de mogelijkheden die de situatie biedt.

Door het leegstaande gebouw om te vormen tot een publieke ruimte (leeszaal, alfabetiseringscursus, speelplek) en door de esplanade lichtjes te herstructureren, zorgen we ervoor dat dit woonblok met uitsluitend van executie toegeëigend kan worden. Met de medewerking van de bewoners organiseren we een bouwatelier, zowel voor de meubilering, een gemeenschappelijke ruimte en een klein zonneterras. Samen bouwen, samen eten, avondjes uit, concerten en voetbalwedstrijden blazen deze nieuwe plek leven in.

De middelen vinden om een project te maken, de kansen van een afbraak beseffen en een afbraakproject realiseren, dat vraagt tijd. Wanneer er tijd is, is er ruimte voor onbepaaldheid. Waar

The 'Les Chaux' neighbourhood in Saint-Jean-en-Royans: Exyzt gets involved in the demolition process of a residential block: vacant flats are transformed into customized public space; the esplanade is temporarily restructured; a building workshop is established; personalized furniture is made; a communal space and a small sundeck are built

Wijk 'Les Chaux' in Saint-Jean-en-Royans. De afbraak van een woonblok wordt begeleid door Exyzt: aanpassing van leegstaande appartementen tot publieke ruimten, tijdelijke reconstructie van het voorplein, een bouwplaats en meubelatelier, zalen voor gemeenschappelijk gebruik en een klein solarium

On Roles

The action study is most emphatically a process, composed of actions and reactions to the environment under study, not a performance. The consequences of an on-going definition of the work require the project to unfold in a different way: this requires openness, total immersion and on-site construction. This also challenges classical temporalities. Conception and construction become linked. A back-and-forth system constitutes a working and elaboration method.

In addition, this study was possible because it was matched by the town's political temporality. Imagining the future development of the town made this kind of action study feasible.¹² Testing situations in order to construct new frameworks, bringing together various actors in the area in the construction of the village's project proved to be a catalyst for the policy to be pursued, the objectives to be defended and an active part for the citizen to play in his area.

Finally, each participant's role had to be defined. The blurring of lines concerning our status, from artist to carpenter with baker in between, the status a local resident acquires

12

Constitution du Plan Local d'Urbanisme (elaboration of the local urban design).

bepaaldheid in een regelrechte lijn van het ene punt naar het andere leidt, heeft onbepaaldheid ruimte nodig om te bestaan.

Over rollen

De actiestudie gaat wel degelijk om een proces, dat bestaat uit acties en reacties op de omgeving, en niet om een performance. De gevolgen van een open definitie van het project vergt een ander verloop van het project: beschikbaarheid, volledige onderdompeling en productie ter plekke. Dat zet ook de klassieke temporaliteit op haar kop; ontwerp en constructie worden immers met elkaar verbonden. Een soort heen-en-terug systeem vormt in die zin een interessante werkmethode. Het onderzoek was bovendien mogelijk, omdat de politieke temporaliteit van de gemeente erbij aansloot. De toekomstige ontwikkeling van het dorp maakte dit type actieonderzoek mogelijk.¹² Situaties testen om een nieuw schema te produceren en diverse actoren van het territorium verenigen bij de bouw van het dorpsproject, blijkt aan te zetten tot zowel een te voeren strategie, de verdediging van doelstellingen, als een actieve rol voor de burger in zijn territorium.

Tot slot moet de rol van iedereen opnieuw gedefinieerd worden. De onduidelijkheid die onze

12

Uitwerking van het lokale stedenbouwkundig plan.

when he builds a fragment of his city (physically and / or intellectually), the political team that exposes its doubts and moments of negotiations all made the construction of life in the city palpable and created a shared experience. Indeterminacy proceeds from these balances and from a constant dialogue.

On Serendipity

Can we draw conclusions on the role of indeterminacy in this on-going project?

Its indeterminacy was observed a posteriori. We did not decree a state of indeterminacy. We did not deliberately work on the notion of indeterminacy. We did not consciously put it into action. It emerged in the project's construction, its encounters, its negotiations, its failures and its successes. The process offers a framework for its conception. It makes visible and identifiable the various stages it allows. It affirms that things unfold, rather than pop up unexpectedly. It makes it necessary to construct the conditions of the project as well as its modes of intervention. As a result, the process renders null and void the objective of finality induced by the image and allows the architect to break free of this objective.

Indeterminacy harbours circumstance, constructs conditions for the emergence of 'happy coincidences'. It is in this regard that indeterminacy plays a driving role, an instrument of projects and encounters, and offers possibilities for adaptation. The openness engendered by indeterminacy in a project allows for the advent of original situations. This research or study into the prefiguration of public spaces tests the validities and the possibilities of a project, of an intuition, of a proposal. This moment of testing calls on shared sensations and helps to construct them. The goal is not merely to live up a place, but to provide tools for the appropriation of the local area through new ways of using it.

The indeterminacy in the project carried out in Saint-Jean-en-Royans is not a principle; it is a summation, enumerations that lead to projects. Indeterminacy is multifaceted. It favours diversity. Far from being a position, it is a condition.

Translation: Pierre Bouvier

status omringt, van kunstenaar via bakker tot timmerman, de status die een bewoner krijgt als hij een fragment van zijn stad bouwt (fysiek en / of intellectueel), het politieke team dat zijn twijfels uit en de onderhandelingsmomenten tussen de verschillende partijen, maken de opbouw van het leven in de buurt tastbaar en creëren een gemeenschappelijke ervaring. Onbepaaldheid gaat uit van deze evenwichten en van een constante dialoog.

Over serendipiteit

Kunnen we een conclusie trekken uit de rol van onbepaaldheid in dit lopende project? De onbepaaldheid in het project werd a posteriori vastgesteld. We riepen bij aanvang geen staat van onbepaaldheid uit. We hebben de notie onbepaaldheid niet opzettelijk uitgewerkt. We hebben ze niet bewust toegepast. Ze is spelenderwijs in de productie, de ontmoeting, de onderhandeling, de mislukking en het succes binnengedrongen.

Het proces biedt een ontwerp kader aan. Het maakt de verschillende fasen die het toelaat, zichtbaar en identificeerbaar. Het bevestigt dat dingen tot stand komen en niet plotseling opduiken. Het vereist dat de voorwaarden van het project en de manieren van interventie worden geconstrueerd. Als gevolg daarvan wordt het klassieke eindbeeld achterhaald en kan de architect zich via deze procesmatige aanpak bevrijden van dit klassieke einddoel. Onbepaaldheid biedt plaats aan de omstandigheden, construeert de voorwaarden voor het opduiken van 'gelukkige toevalligheden'. Daarin speelt onbepaaldheid een stuwende rol; ze is het instrument van projecten en ontmoetingen, en biedt kansen om aanpassingen te realiseren. De beschikbaarheid die teweeggebracht wordt door de onbepaaldheid in het project zorgt dat unieke situaties mogelijk worden.

Dit onderzoek naar de prefiguratie van publieke ruimten test de waarde en de mogelijkheden van een project, een intuïtie of een voorstel. Dit testmoment doet een beroep op de gezamenlijk beleefde gewaarwordingen en helpt ze ook op te bouwen. Het is niet de bedoeling een plaats te animeren, maar wel de toeëigeningsinstrumenten van het territorium te leveren via vernieuwde gebruiken. De onbepaaldheid in het project in Saint-Jean-en-Royans is geen principe maar een som, opsommingen die tot projecten leiden. De onbepaaldheid is heteroclytisch. Ze moedigt diversiteit aan. Het is geen gegeven situatie, maar een conditie.

Vertaling: Martine Weezenbeek